



اقتصاد بین‌الملل



تجارت ایران و آمریکا از ۵۰ میلیون دلار گذشت

دفتر آمار آمریکا از رشد ۲۱ درصدی صادرات این کشور به ایران در ۱۱ ماهه ۲۰۲۳ خبر داد و تجارت دو کشور در این دوره را بیش از ۵۰ میلیون دلار اعلام کرد. به گزارش «ایران اقتصادی»، دفتر آمار آمریکا در تازه‌ترین گزارش خود اعلام کرد مبادلات تجاری ایران و آمریکا در ۱۱ ماهه سال ۲۰۲۳ به ۵۰٫۵ میلیون دلار رسیده است. این رقم نسبت به مدت مشابه سال قبل از آن ۱۲ درصد افزایش داشته است. در ماه‌های ژانویه تا نوامبر سال ۲۰۲۲ بالغ بر ۴۰٫۴ میلیون دلار کالا بین دو کشور مبادله شده بود. بر اساس این گزارش در ۱۱ ماهه ۲۰۲۳ ارزش صادرات آمریکا به ایران رشد ۲۱ درصدی داشته است. در ۱۱ ماهه سال ۲۰۲۲ بالغ بر ۴۰٫۳ میلیون دلار کالا از آمریکا به ایران صادر شده بود که این رقم در مدت مشابه ۲۰۲۳ به ۴۸٫۹ میلیون دلار افزایش یافته است. اما واردات این کشور از ایران در ماه‌های ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۳ کاهش ۸۵ درصدی داشته و به ۱٫۶ میلیون دلار رسیده است. آمریکا در ۱۱ ماهه سال ۲۰۲۲ بالغ بر ۱۱ میلیون دلار کالا از ایران وارد کرده بود. بر اساس این گزارش در نوامبر ۲۰۲۳ صادرات آمریکا به ایران با رشد ۳۰ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۶٫۱ میلیون دلار رسیده است. واردات آمریکا از ایران در این ماه نیز صفر بوده است. میزان تجارت ایران و آمریکا در مقایسه با کل مبادلات تجاری دو کشور با جهان رقم قابل توجهی نیست. ایران بین مقاصد صادراتی آمریکا رتبه ۱۷۳ و بین منابع تأمین کالاهای وارداتی این کشور رتبه ۲۰۶ را به خود اختصاص داده است.

انرژی

کاهش ذخایر آمریکا، قیمت نفت را افزایشی کرد



پس از اینکه گزارش‌ها نشان داد که ذخایر نفت آمریکا، بزرگ‌ترین مصرف‌کننده نفت جهان، کاهش یافته است، قیمت نفت در معاملات روز سه‌شنبه برای دومین روز متوالی افزایش یافت. به گزارش «ایران اقتصادی»، هر بشکه نفت برنت در این روز با ۲۰ سنت افزایش ۷۷٫۸۹ دلار فروخته شد و هر بشکه نفت خام آمریکا نیز با ۳۲ سنت افزایش ۷۲٫۵۶ دلار معامله شد. با اینکه، معاملات روز دوشنبه، نخستین روز کاری هفته را با بیش از ۳ درصد کاهش، شروع کرده بود اما پس از انتشار گزارش‌هایی در مورد قطع عرضه نفت لیبی و ادامه تنش‌های منطقه‌ای ناشی از جنگ اسرائیل و غزه و نگرانی‌ای که در مورد عرضه ایجاد شد، قیمت نفت حدود ۲ درصد افزایش یافت. تحلیلگران هایتونگ فیوچرز با اشاره به سرمایه‌گذاری که در انتظار افزایش قیمت‌ها هستند، می‌گویند: «قیمت نفت همچنان در محدوده پایینی در نوسان است اما سرمایه‌گذارانی که موقعیت خرید دارند، در حال حاضر بر جویبار مسلط هستند.» به گفته این تحلیلگران، کاهش ذخایر در هفته گذشته ممکن است به دلیل تغییرات فصل باشد اما از فشار کاهشی بر قیمت نفت کم کرده است. طبق گزارش فارس از رویترز، آمریکان پترولیوم، ذخایر نفت آمریکا در هفته منتهی به ۵ ژانویه ۵٫۲ میلیون بشکه کاهش یافته است درحالی‌که تحلیلگران انتظار کاهش ۷۰۰ هزار بشکه‌ای در روز را داشتند.

اقتصاد جهان

بدترین نیم‌دهه ۳۰ سال گذشته اقتصاد جهانی رقم خورد



گروه بانک جهانی در آخرین گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهانی خود اعلام کرد که اقتصاد جهانی به سمت بدترین رشد نیم‌دهه اخیر در ۳۰ سال گذشته پیش می‌رود. به گزارش «ایران اقتصادی»، ایندرمیت گیل، اقتصاددان ارشد گروه بانک جهانی اظهار کرد: «بدون اصلاح مسیر اصلی، دهه ۲۰۲۰ به عنوان یک دهه فرصت هدر رفته تبدیل خواهد شد.» بر اساس این گزارش، انتظار می‌رود رشد تولید ناخالص داخلی جهانی (GDP) در سال ۲۰۲۴ کاهش بیشتری پیدا کند و به ۲٫۴ درصد برسد که نسبت به ۲٫۶ درصد که در سال گذشته ثبت شده بود، نزول کرده است. با این حال پیش‌بینی می‌شود که در سال ۲۰۲۵، رشد جهانی رقم ۲٫۷ درصد شود. همچنین پیش‌بینی می‌شود رشد تولید ناخالص داخلی ایالات متحده و چین از ۲٫۵ و ۵٫۲ درصد در سال ۲۰۲۳ به ترتیب به ۱٫۶ درصد و ۴٫۵ درصد در سال ۲۰۲۴ کاهش یابد، در حالی که انتظار می‌رود رقم رشد اقتصادی منطقه یورو از ۰٫۴ درصد در سال ۲۰۲۳ به ۰٫۷ درصد در سال ۲۰۲۴ افزایش یابد. با وجود این، این سازمان هشدار داد که چشم‌انداز بسیار نامشخص است، زیرا جهان در حال حاضر با دو جنگ، کاهش رشد اقتصادی چین و گرم شدن کره زمین مواجه است. طبق گزارش ایسنا از بیزنس، بانک جهانی خاطرنشان کرد که در صورت تشدید در این دودرگیری بزرگ، قیمت انرژی ممکن است افزایش یابد که بر «فعالیت جهانی و تورم» تأثیر بیشتری خواهد گذاشت.

نرخ بیکاری اروپا چقدر است؟

نرخ بیکاری در منطقه یورو در ماه نوامبر به ۶٫۴ درصد رسید و در کل اتحادیه اروپا، این رقم به ۵٫۹ درصد رسیده است. در نوامبر ۲۰۲۲، این ارقام به ترتیب ۶٫۷ درصد و ۶٫۱ درصد بودند. به گزارش «ایران اقتصادی»، بر اساس برآوردها، ۱۲٫۹۵۴ میلیون نفر در اتحادیه اروپا بیکار و ۱۰۹۷۰ میلیون نفر از آنان در منطقه یورو بودند. این رقم در اتحادیه اروپا بر اساس آمار ماهانه ۱۴۴ هزار و در منطقه یورو ۹۹ هزار و به‌صورت سالانه ۲۸۳ هزار در اتحادیه اروپا و ۲۸۲ هزار در منطقه یورو کاهش یافت. طبق گزارش ایسنا از یوروستات، نرخ بیکاری جوانان هم در اتحادیه اروپا و هم در منطقه یورو ۱۴٫۵ درصد بود که از ۱۴٫۸ درصد در هر دو منطقه در ماه قبل کاهش یافته است.

صورت تک‌بعدی یا نظریه‌ای بتوانید آن را پیش ببرید، باید تمام ارکان کشور با تصمیمی که گرفته می‌شود، همراه باشند. اگر ارکان اقتصادی بر اساس سیاست تثبیت برنامه‌ریزی کنند، این اتفاق رخ می‌دهد و کشور می‌تواند در راستای همان توسعه اقتصادی قدم بردارد، ولی اگر بخواهیم تک‌روی کنیم و هر کس نظرات خود را اعمال کند، بانک مرکزی دچار مشکل می‌شود. به عنوان مثال اگر بودجه را با کسری و تورم را ببندیم، مسلماً بانک مرکزی برای اینکه نرخ ارز را تثبیت کند، دچار مشکل می‌شود.

به صورت کلی، سیاست بانک مرکزی در تثبیت نرخ ارز تاکنون خوب بوده و بانک مرکزی توانسته اقتصاد کشور را ظرف همین چندماه اخیر، پیش‌بینی پذیر کند.

● **دلایل مخالفت برخی از فعالان اقتصادی، گروه‌ها و سیاست‌پسندان سیاست تثبیت چیست؟**
دلایل بیشتر بحث‌های تخصصی است یا منفعت‌هایی که گروه‌های مخالف، از بی‌ثباتی نرخ ارزی می‌برند.

● **چهارم‌های به‌عملکرد بانک مرکزی در یک سال اخیر می‌دهید؟**

به دیپلماسی اقتصادی نمره خوبی نمی‌دهم، چون در برخی مقاطع دیپلماسی اقتصادی ما ضعیف عمل کرده است. ولی آقای فرزین به تنهایی توانسته است یک سری پارامترها را با توجه به نفع اقتصاد حفظ کند، بنابراین وی می‌تواند نمره قابل قبولی بگیرد، ولی اگر بخواهیم روی دیپلماسی اقتصادی بگوئیم، دیپلماسی اقتصادی ما آنچنان که تصور آن می‌رفت، نتوانسته عملکرد مناسبی داشته باشد، ولی آقای فرزین در حال حاضر کار دیپلماسی اقتصادی را هم انجام می‌دهد، یعنی به کشورهای دیگر می‌رود و مذاکراتی را انجام می‌دهد که همه به نفع کشور ما است. روابط بین‌الملل در سیاست‌های ارزی ما بسیار تأثیرگذار است و این کار را به نظر من وی به تنهایی انجام می‌دهد.

یکی از معضلاتی که در کشور ما وجود دارد، همین است. ولی طرف یک سال گذشته با مدیریت جدید بانک مرکزی این اتفاق تقریباً رخ داده است. تقریباً شرایط چند ماه آینده برای فعالان اقتصادی قابل پیش‌بینی است و می‌توانند تشخیص دهند تا چند ماه آینده چه اتفاقی می‌افتد. از طرفی هم بانک مرکزی به نیازهای فعالان اقتصادی پاسخ داده است، یعنی تخصیص بموقع ارز یکی از معضلاتی بود که همیشه در ثبات نرخ ارز تأثیر داشت.

این اتفاق امروز افتاده و فعالان اقتصادی می‌توانند در مدت زمان تعیین‌شده به خواسته خودشان برسند.

ولی تداوم این سیاست بستگی به همکاری بقیه دستگاه‌ها دارد. اقتصاد چیزی نیست که شما به شرایط و جلوگیری از افزایش قیمت‌ها، در ابتدا نیاز به ثبات اقتصادی دارد و با سیاست تثبیت، نرخ‌ها تدریجی کنترل می‌شود. تزریق پول، کسری بودجه، تورم و... ثبات بازار را برهم می‌زند و افزایش قیمت ارز مشکلات را تشدید می‌کند. به این ترتیب، در این زنجیره قیمت‌ها چند برابر و منجر به تورم شدید می‌شود. تأکید می‌کنم در اجرای سیاست تثبیت، تداوم آن مهم است. اجرای سیاست‌ها در کوتاه‌مدت فعالیت‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری را تحت تأثیر قرار می‌دهد. برای سرمایه‌گذار اقتصادی ثبات سیاست‌ها، لازم کار است. ثبات، اقتصاد را قابل پیش‌بینی می‌کند و فعال اقتصادی یک برنامه اقتصادی چند ساله را بر اساس آن برای کسب و کار خود اجرا می‌کند. تغییرات لحظه‌ای نرخ ارز و سیاست‌های مربوط به واردات، صادرات، تولید و سرمایه‌گذاری فقط سردرگمی سرمایه‌گذار و فرار سرمایه را برای اقتصاد کشور به همراه دارد.

● **چه راهکارهایی را برای موفقیت بیشتر سیاست تثبیت به سیاستگذار پیشنهاد می‌کنید؟**
مهم‌ترین موضوع

● **چهارم‌های به‌عملکرد بانک مرکزی در یک سال اخیر می‌دهید؟**
به دیپلماسی اقتصادی نمره خوبی نمی‌دهم، چون در برخی مقاطع دیپلماسی اقتصادی ما ضعیف عمل کرده است. ولی آقای فرزین به تنهایی توانسته است یک سری پارامترها را با توجه به نفع اقتصاد حفظ کند، بنابراین وی می‌تواند نمره قابل قبولی بگیرد، ولی اگر بخواهیم روی دیپلماسی اقتصادی بگوئیم، دیپلماسی اقتصادی ما آنچنان که تصور آن می‌رفت، نتوانسته عملکرد مناسبی داشته باشد، ولی آقای فرزین در حال حاضر کار دیپلماسی اقتصادی را هم انجام می‌دهد، یعنی به کشورهای دیگر می‌رود و مذاکراتی را انجام می‌دهد که همه به نفع کشور ما است. روابط بین‌الملل در سیاست‌های ارزی ما بسیار تأثیرگذار است و این کار را به نظر من وی به تنهایی انجام می‌دهد.



اگر یک فعال اقتصادی بداند حداقل ظرف مدت سه سال که دوره بازگشت سرمایه در شرایط متعادل است، ارز تثبیت می‌شود، به سمت سرمایه‌گذاری قدم بر می‌دارد



اقتصاد ایران پیش‌بینی پذیرتر شد

✓ **در ماه‌های اخیر شرایط اقتصاد برای فعالان اقتصادی قابل پیش‌بینی شده و بانک مرکزی به نیازهای ارزی آنها پاسخ داده است**

✓ **سیاست بانک مرکزی در تثبیت نرخ ارز تاکنون خوب بوده و بانک مرکزی توانست اقتصاد کشور را در همین چند ماه اخیر، پیش‌بینی پذیر کند**

گفت‌وگو

سیاست تثبیت اقتصادی که بانک مرکزی از سال گذشته اجرای آن را در دستور کار خود قرار داد، اکنون به یک سالگی خود رسیده است. محمدرضا فرزین پس از منصوب شدن به عنوان رئیس کل بانک مرکزی، از اجرای سیاست تثبیت اقتصادی با محوریت تثبیت نرخ ارز خبر داد. هدف بانک مرکزی از این اقدام، کاستن از نوسانات اقتصادی، بویژه نوسان نرخ ارز و پیش‌بینی پذیر کردن اقتصاد بود. تخصیص ارز ۲۸۵۰۰ تومانی به کالاهای اساسی، راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلای ایران و پیگیری جدی دیپلماسی ارزی، برخی از مهم‌ترین اقدامات وی برای مدیریت التهابات بازار ارز بود. پس از مشخص شدن عزم بانک مرکزی برای اجرای سیاست تثبیت اقتصادی، برخی انتقادها به این تصمیم بانک مرکزی مطرح شد. اکنون در نخستین سالگرد اجرای سیاست تثبیت اقتصادی، قضاوت‌ها از نتایج اجرای این سیاست می‌تواند دقیق‌تر باشد. بر همین اساس، گفت‌وگویی با محمدرضا جهان بیگری، اقتصاددان و عضو اتاق بازرگانی ایران انجام شده که در زیر می‌خوانید:

وقتی یک فعال اقتصادی می‌خواهد ایجاد اشتغال پایدار را در اهداف خود تعریف کند، لازم است سرمایه‌گذاری است. سرمایه‌گذاری دو عامل دارد؛ عامل امنیت اقتصادی و دیگری ثبات اقتصادی است. علاوه بر این، یک فصل مشترک در این بخش همان تثبیت نرخ ارز است، یعنی اگر یک فعال اقتصادی بداند حداقل ظرف مدت سه سال که دوره بازگشت سرمایه در شرایط متعادل است، ارز تثبیت می‌شود، به سمت سرمایه‌گذاری قدم برمی‌دارد. در حال حاضر، سیستم سرمایه‌گذاری

اجرای سیاست تثبیت در یک سال گذشته برای اقتصاد کشور و مشخصاً برای فعالان اقتصادی چه بوده است؟

تثبیت هم به رشد و هم به توسعه اقتصادی کمک می‌کند. ما یک رشد اقتصادی و یک توسعه اقتصادی داریم. افزایش قیمت تولید و خدمات هم‌زمان با تورم می‌شود رشد اقتصادی و بهبود ساختار معیشت زندگی نیز می‌شود توسعه اقتصادی. تثبیت در هر دو این موارد تأثیرگذار است، ولی بیشتر به توسعه اقتصادی کمک می‌کند.

ترمز رشد قیمت‌ها کشیده شد

✓ **تغییر ریل بانک مرکزی از سیاست‌های تعدیلی به سوی سیاست‌های تثبیت، توانست ترمز رشد قیمت‌ها را بکشد**

✓ **باید در شرایط کنونی به بانک مرکزی حق بدهیم که تمهیداتی را برای تثبیت بازار ارز به کار ببرد**

گفت‌وگو

اگرچه برخی سعی می‌کنند تا کنترل نرخ ارز و تثبیت آن، ریزش محسوس قیمت‌ها در بازار خودرود و مسکن و به‌طور کلی فضای باثبات این روزهای اقتصاد ایران را به هر عاملی جز یافتاری بانک مرکزی بر اجرای سیاست‌های تثبیت ارزی گره بزنند، اما مشخصاً تأثیر این سیاست‌ها برای هر قضاوت‌کننده بی‌طرفی مبرهن است. لازم به ذکر است منتقدان سیاست تثبیت اعتقاد دارند که بانک مرکزی نرخ ارز خود را تثبیت کرده و به نفع مردم است. منتقدان در همان روزها که بانک مرکزی فرمان را از سوی تورمی و افزایش قیمت ارز را قطع کرده و واکنش بازارها به این سیاست، ثبات و پایداری بوده است. جمال زراقی جهرمی، رئیس اتاق مشترک ایران و عمان اجرای این سیاست را در شرایط جنگ اقتصادی، منطقی ارزیابی و تأکید می‌کند که با اجرای سیاست تثبیت، حمایت از تولید و تولیدکنندگان باید افزایش یابد. در ادامه گفت‌وگویی این فعال اقتصادی را می‌خوانید.

افزایش قیمت می‌شود، بنابراین برای پاسخ به نیاز ارزی با تعریف دامنه قیمتی و تزریق ارز مورد نیاز به بازار، شاهد تثبیت بازار ارز هستیم. باید در شرایط کنونی به بانک مرکزی حق بدهیم که این تمهیدات را برای تثبیت بازار ارز به کار ببرد. گرچه اقتصاد دستوری و نرخ‌گذاری دستوری مورد تأیید اقتصاددانان نیست، اما باید به سیاستگذار فرصت بدهیم تا با اجرای برنامه، اهداف آن را ترسیم کند.

● **باتوجه به برنامه بانک مرکزی برای تداوم سیاست تثبیت، پیش‌بینی شما از روند نرخ تورم در ماه‌های پیش رو چیست؟**

فعالان اقتصادی سیاست‌هاست که خواستار تثبیت نرخ ارز هستند، اما دولت‌ها نتوانسته‌اند این سیاست را اجرا کنند و اگر برنامه‌ها هم اجرا شده، موقتی بوده است. اقتصاددانان، لازم است ثبات نرخ ارز را آزادسازی نرخ ارز می‌دانند، اما در شرایط جنگ اقتصادی و در زمان تحریم، آزادسازی قیمت از سیاستی درست و منطقی نیست. بانک مرکزی برای ایجاد تعادل قیمتی در بازار و پاسخ به تقاضا، سیاست تثبیت ارزی را اتخاذ کرده است. آزادسازی نرخ در حال حاضر، منجر به

● **باتوجه به برنامه بانک مرکزی برای تداوم سیاست تثبیت، پیش‌بینی شما از روند نرخ تورم در ماه‌های پیش رو چیست؟**

● **باتوجه به برنامه بانک مرکزی برای تداوم سیاست تثبیت، پیش‌بینی شما از روند نرخ تورم در ماه‌های پیش رو چیست؟**